

Svět, to nejsou jen války, sopky a kolony na D1

„Jak svět ve skutečnosti vypadá, známe hlavně z cestovatelských žánrů. Cestovatelé podávali zprávy o světě od raného středověku,“ říká Dana Trávníčková.

Ivana Karásková

redaktorka MF DNES

Navštívila 120 zemí, viděla všechny světadíly a ve své současné životní etapě o nich píše. Dosud jí vyšlo sedm knih žánru, který nazvala cesto-faktopis. Svým pojetím, založeným na pečlivé přípravě a úctě k realitám, navazuje Dana Trávníčková na přístup velkých cestovatelů Jiřího Hanzelky a Miroslava Zikmunda. Druhý jmenovaný napsal předmluvu k její první knize Sen o Tichomoří. „Kdybych byl o 25 let mladší, přihlásil bych se s radostí do Vaší cestovatelské party, už jen abych si doplnil znalosti o exotických koutech světa, kam jsme se s našimi hromotluckými osmsetpětkami dostat nemohli,“ píše v předmluvě knihy cestovatelská legenda.

Jak jste se s Miroslavem Zikmundem vlastně poznali?

Přes kamaráda novináře a literárního historika Jaromíra Slomka, se kterým oba pánové společně napsali knihu Život snů a skutečností. Pro mne to setkání bylo jedním ze splněných snů, protože vše, co se týkalo cestovatelů Hanzelky a Zikmunda, jsem sledovala od dětství. S nadšením jsem proto přijala pozvání do Zlína a s Jaromírem jsme jeli na návštěvu. Utíká to, už je to třináct let. Pan Zikmund byl velice galantní a laskavý, až mě uváděl do rozpaků. Shodovali jsme se ve všem. A také v tom, jak zásadní je pro zdar cesty důkladná příprava. Od té doby jsem panu Zikmundovi posílala slovní a fotografické raporty z cest.

Jste stále v kontaktu?

Během let jsme se viděli při několika příležitostech. Za poklad považuji jeho nádherné dopisy. Poslední dobou, ve svých sto letech, které oslaví 14. února, mi občas zatelefonuje. Z reakce na zaslané knihy je patrné, že si je vždy podrobně prohlédne. Cítím se nesmírně poctěna.

Vy jste začala naplno cestovat ve zralém věku, jelikož za socialismu to bylo podstatně těžší. Jak jste stihla vidět tolik zemí?

Původní profesí jsem programátorka a systémová analytička, ale celý život jsem se pohybovala mezi dvěma obory – aplikací počítačů a cestovním ruchem. Od studentských let jsem jako externí průvodkyně Čedoku provázela cizince po tehdejší Československu. A to až do roku 1990, kdy už jsem učila na Vysoké škole ekonomické. Po revoluci mi bylo hned jasno, co dál. Založila jsem si cestovní kancelář zaměřenou na zahraniční skupiny, kongresy a různé speciální akce. Skvělému pocitu z úspěšné práce se máloco vyrovná a kromě toho jsem si vydělala víc, než by mě dřív napadlo. Umožnilo mi to cestovat, a tak jsme s manželem vždy během zimy někam vyjeli.

Vlastní cestování po světě přišlo až poté?

Organizační práce v cestovce byla náročná na čas a plné soustředění. Nikdo si nesměl přitom všimnout, že jsem během nich musela zvládnout vážné zdravotní problémy. Podstoupila jsem několik operací a po nich napjaté čekání na výsledek. Když to dobře dopadlo, měla jsem pocit, jako bych vyhrála životní jackpot. Každý, kdo něčím podobným prošel, ví, o čem mluvím. V roce 1998 jsme se s mužem zaměřili už výhradně na cestování. Protože pár lidí chtělo s námi a cestování v malé partě má řadu výhod, obrátila jsem zaměření své cestovky. Už to ale nebyla komerční činnost. Během třinácti let jsem uspořádala 45 cest do 79 zemí, vždy maximálně se 14 lidmi. Moc mi pomohly překonat velkou krizi, když mi manžel nečekaně zemřel. V roce 2011 jsem tuto životní etapu ukončila a pustila se do dlouho zamýšleného psaní knih, jaké jsem na knižním trhu postrádala.

Klasické cestopisy to zřejmě nebudou.

To ne. Je to literatura faktu ve čtenářsky přívětivé podobě, podložená osobním cestovatelským svědectvím a stovkami doprovodných fotografií a názorných mapek. Souhrnná výpověď o zvolené části světa, její košatý příběh s důrazem na souvislosti a vzájemné vazby. V současnosti jsme sice zavaleni informacemi ze všech stran, ale obecné znalosti o světě nejsou velké. Navíc to, co se denně dozvídáme, je převážně negativní – válečné události, sopky, záplavy, neštěstí, kolony na D1... Jak svět skutečně vypadá, známe hlavně z cestovatelských žánrů knižních, časopiseckých či filmových. Cestovatelé podávali po návratu zprávy o světě již od raného středověku.

Komu svoje knihy adresujete?

Knižní řada cesto-faktopisů je určena nejširší čtenářské veřejnosti – cestovatelům, ale i učitelům dějepisu, zeměpisu a občanské nauky nebo studentům. A taky všem, kteří cestovat nemohou, ale rádi by věděli, jak svět za naším obzorem vypadá a co je zač. Pokud vím, je o ně zájem i v knihovnách.

Existují různé typy cestovatelů. Na sběratele zážitků, které baví jezdit i nazdařbůh, asi pohlížíte spatra, ne?

To je spíš dobrodružství. Slovo cestovatel se nadužívá pro cokoli a přitom je to od zmíněného středověku velmi seriózní aktivita. Komenský říkal, že cestovatel je pouze ten, kdo se o své poznatky z cest podělí. Cestování znamená nejen vidět, ale i vědět. Někteří lidé jedou narychlo tam, kam získají nejlevnější letenku, jiní si zase země hlavně odškrtaávají.

Vy přece máte země také spočítané.

To bylo až na vyžádání. Dozvěděla jsem se, že Zeměpisné sdružení má cestovatelský žebříček, tak jsem je spočítala a obdržela titul Supervelmistr světových cest.

Když se vrátíme k vaší první knížce o Tichomoří, kolik cest jí předcházelo?

Celkem šest. Je to nesmírně rozlehlé území zabírající polovinu zeměkoule se třemi úchvatnými celky – Polynésií (například Velikonoční ostrov, Havaj, Nový Zéland, Tahiti), Melanésií (například Nová Guinea, Fidži) a Mikronésií (například Palau). Snila jsem o tom od dětství. Tehdy na mě zapůsobil jeden nádherný film o Posledním ráji.

Nakolik musí být cestovatel fyzicky zdatný?

Být fit je třeba. Celý život jsem si udržovala slušnou fyzickou kondici a osud mě na cestování vybavil tím, že netrpím mořskou nemocí ani závratí. Hodilo se mi, že jsem bývala členkou jezdeckého oddílu, a tak jsem se vždy ráda svezla na velbloudovi, na slonu, na oslu a třeba i na pštrosovi.

Každý se vás asi ptá, která z té množiny zemí vás nejvíc vzala za srdce.

To je pravda, ale já to tak nemám. Vždy se zamiluji do země, kam se chystám a připravuji se na ni. A po návratu si během dokumentace ještě jednou vše pěkně prožiju.

Stačily vám na tak náročné cestování peníze?

Zmíněné třináctileté cesty nebyly výdělečné a peníze mi došly. Lépe jsem je ale investovat nemohla. Viděla jsem vše, co jsem chtěla, a v podobě, jakou jsem si zvolila. Stejně je to s vydáváním knih. Neumím si představit, že bych si to všechno nechala jen pro sebe. Říkejte tomu třeba profesionální deformace bývalého pedagoga a průvodce. Já to cítím jako svůj dík osudu za to, že jsem se narodila v krásné zemi, kde se s cestováním pěkně začíná. I za to, že jsem pak mohla tolik poznat i z celé nádherné Země.

Proč jste se rozhodla pro vlastní nakladatelství?

Umožnilo mi to zajistit co nejdostupnější cenu knih. Přitom mají pevnou vazbu, kvalitní papír a profesionální zpracování. Za obrazy, které jsem sbírala celý život, jsem vydala první dvě knihy, za prodej zděděného pole byla třetí kniha. Prodej rodinného domu poskytl prostředky na další knihy a také na byt, ve kterém je mi dobře. Letos se v něm pustím do osmé knihy. Už vím i to, jak ji pojmenuji a jakou bude mít barvu.

Vaše poslední kniha se věnuje arabskému světu. Jak vnímáte ohrožení Evropy islámem?

O arabském světě panují velmi nejasné představy, počínaje tím, které země do něj patří. Zaměňují se pojmy, zejména arabský a muslimský, což vůbec není totéž. Ti černí hoši na gumových člunech také nejsou Arabové. Vy se ale ptáte na migraci a to je samozřejmě jeden z největších problémů, který hýbe současností. Evropa si jen pomalu ujasňuje koncepci a někdy si kladu otázku, zda jí zůstaly i sebezáchovné instinkty. Přitom nikdo moc nemyslí na ty největší chudáky, kteří na žádnou cestu nemají ani prostředky, ani síly. Ale to není na jednoduchou odpověď.

Ještě mi prozrad'te, kam povede vaše nejbližší cesta?

Psaní knih je náročné, psychicky i fyzicky. Občas musím udělat pauzu a taky bych bez cestování měla abstinenční příznaky. Vydávám se na výlety po Evropě. Na místa, která jsem si na tuto dobu schovávala. Svět je skvělé místo k narození, přestože má kromě rájů i mnohá pekla. Jsem neposeda a vše si musím pěkně prohlédnout. Například loni to byly různé součásti Portugalska. Nikdy se nikam nevracím, na to je život příliš krátký.

DANA TRÁVNÍČKOVÁ, Cestovatelka

Dana Trávníčková (75) vystudovala Vysokou školu ekonomickou, původní profesí je systémová analytička a vysokoškolská učitelka. Na VŠE učila kromě jiného kurz Aplikace počítačů v cestovním ruchu. Od studentských let prováděla zahraniční turisty. Založila cestovní kancelář Dany Travel zaměřenou na příjezdovou a kongresovou turistiku. Roku 1998 opustila komerční činnost a stala se výlučnou cestovatelkou. V cesto-faktopisech, což je druh populárně naučné literatury, popsala v sedmi knihách všechny světadíly. Více na www.danytravel.cz.

-